

Enerjisa Üretim İş Etiği Kuralları

I) İŞ ETİĞİ KURALLARI VE PRENSİPLERİMİZ	6
1. Gizlilik Prensibimiz	7
2. Şirket İçi/Dışı İlişkilerimiz	11
2.1. Kamu Kurumları ile İlişkilerimiz	12
2.2. Müşteriler, Tedarikçiler, Danışmanlar ve Rakip Şirketler ile İlişkilerimiz	12
2.3. Yazılı/Görsel Basın ve Sosyal Medya ile İlişkilerimiz	12
3. Çıkar Çatışması	14
4. Diğer Kurallar ve Sorumluluklarımız	16
4.1. Siyasi Faaliyetlerimiz	18
4.2. Kulüp, Dernek ve Kooperatif Üyelikleri	18
4.3. Hediye /Bağış/Borç Kabulü ve Verilmesi	18
4.4. Kurum Dışı Görev Alma	19
4.5. Kıyafet Yönetmeliği	19
4.6. Akrabalık İlişkisi Bulunanların Çalışması	19
4.7. İş Sağlığı Güvenliği ve Çevre Koruma	19
4.8. Madde Kullanımı	19
II) MEVZUATA UYUM	20
III) YÖNETİCİLERİN SORUMLULUKLARI	20
IV) ŞİRKET HİSSE SENETLERİNİN ALIM-SATIMI (INSIDER TRADING)	21
V) İŞ YERİNDE TACİZ (MOBBING)	21
VI) ETİK KURAL DANIŞMANLARININ SORUMLULUKLARI	21
VII) İŞ ETİĞİ UYUMSUZLUKLARININ BİLDİRİMİ VE ÇÖZÜMÜ	22
VIII) ÇALIŞANLARIN SORUMLULUKLARI	23
IX) DİĞER SORUMLULUKLAR	23
EK - REKABET HUKUKU KILAVUZU	25

1) İŞ ETİĞİ KURALLARI VE PRENSİPLERİMİZ

1. Gizlilik Prensimiz

Bilginin sadece doğru yerde ve doğru kişilerle buluştuğunda değer kazandıracağına inanıyoruz. Bu nedenle şirketlerimizin başarısında büyük rol oynayan çalışma arkadaşlarımızın, müşterilerimizin ve paydaşlarımızın tüm verilerini korumaya ve bize emanet edilen şirket materyallerini iş dışında kullanmamaya özen gösteriyoruz.

1.1. Çalışanlar olarak gizliliği en üst düzey önceliklerden biri olarak görür, şirkete ait yazılı materyallerin kurum dışına çıkarılmayacağını bilincıyla hareket ederiz.

1.2. Finansal ve şirket sırrı niteliğindeki bilgiler başta olmak üzere şirket'e ait yazılı, görsel veya sözlü her türlü bilgi, belge, proje, yazılım, rapor, prosedür vb. çalışmalarını hiçbir şekilde kurum dışına çıkarmamaya ve üçüncü kişilerle paylaşmamaya özen gösteririz.

1.3. Hepimiz, bilgi güvenliği hususunda Bilgi Güvenliği Taahhünamemiz'de ve ilgili mevzuatta belirtilen detaylara titizlikle uyarız.

1.4. Bilgisayar, telefon, tablet, veri depolayan tüm cihazlar ve yazılımlara ait şifreleri, şirket içi ve dışında kimseyle paylaşmayız. Üzerimize zimmetli olan masaüstü ve/veya dizüstü bilgisayar, mobil telefon ve tabletlerin veri güvenliğinden sorumlu olmakla birlikte, iş gereği erişilen kişisel bilgileri, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK)'na uygun olarak kullanırız.

1.5. Görevimiz gereği bize tahsis edilmiş olan otomobil (statü araçları hariç), bilgisayar, tablet, telsiz, mobil telefon gibi cihazları, şirketimizin günlük işlerinin haricinde kullanmayız. Bu cihazların kaybolmaması, çalınmaması, hasara uğramaması ve veri güvenliğinin sağlanması için büyük özen gösteririz. Eğer istenmeyen bir durumla karşılaşarsak önce yöneticimize, daha sonra (çalıntı ve kayıp durumunda) kolluk kuvvetlerine bildirimde bulunuruz.

1.6. İç Denetim Direktörlüğü, gerekli görülmesi halinde Şirket tarafından çalışanlara verilen cihazları ve yazılım kayıtlarını (notebook, harici veri depolama cihazı, cep telefonu, tablet, e-posta, Skype,

SMS) incelemekle yetkili tek birimdir. İlgili kayıtlar, Bilgi Teknolojileri Bölümü'nden yazılı olarak talep edilerek incelemeye konu edilebilir.

1.7. Müşterilerimizin, tedarikçilerimizin ve diğer şirket çalışanlarımızın şahsi ve/veya mali bilgilerini iş amacı dışında yetkisiz üçüncü kişilerle paylaşmayız. Bu sorumluluk bilincini, işten ayrılan eski çalışanlarla şirketten ayrıldıktan sonraki dönem için de sürdürürüz.

1.8. Tedarikçi seçimi süreçlerinde kendimiz, yakınlarımız ve/veya üçüncü kişilere çıkar sağlayacak eylemlerden kaçınırız.

2. Şirket İçi/Dışı İlişkilerimiz

Başarıyla inşa ettiğimiz kurum kültürüne yakışacak davranışlarda bulunmak ve bu prensiplerin hem şirket içinde hem şirket dışında devamlılığını sağlamak hepimizin sorumluluğu... Müşterilerden tedarikçilere, danışmanlardan medya kuruluşlarına tüm paydaşlarımız nezdinde güçlü itibarımızı en iyi şekilde temsil etmek için titizlikle çalışıyoruz.

2.1. Kamu Kurumları ile İlişkilerimiz: Şirketimizin kamu yönetimi, politik örgütlenmeler, sendikalar ve diğer organizasyonlarla yürüttüğü ilişkileri; en üst düzeyde doğruluk, dürüstlük, eşitlik ve bağımsızlık ilkelerine dayandırırız. Bu nedenle iltimas talebi veya karşı tarafın kararlarını yönlendirme izlenimi verebilecek tüm davranışlardan kaçınılırız. Kamu kurumlarıyla ilişkilerimizde, siyasi görüşlerimizden bağımsız olarak E.ON ve Hacı Ömer Sabancı Holding markalarına yakışır şekilde görevimizi temsil ederiz.

2.2. Müşteriler, Tedarikçiler, Danışmanlar ve Rakip Şirketler ile İlişkilerimiz: Çalışanlar olarak; şirketimizi temsilen müşteriler, hissedarlar, iştirakler ve diğer şirketlerle yürüttüğümüz ilişkilerde kurum imajımızın zarar görmemesi için büyük özen gösteririz. Danışmanlık hizmeti alınan kişi veya kuruluşlarla ilişkilerimizde, gizlilik koşullarını bir sözleşmeyle açık bir şekilde güvence altına alırız. Bu doğrultuda şirketimizde görevi sona eren çalışanların danışman olarak geçici bir süre çalışabilmesi, ilgili Genel Müdür Yardımcısı'nın teklifi, İnsan Kaynakları Genel Müdür Yardımcısı'nın değerlendirmesi ve CEO'nun onayına tabi tutulur.

2.3. Yazılı/Görsel Basın ve Sosyal Medya ile İlişkilerimiz: Şirketimizin basınla ilişkilerinde kurumla ilgili herhangi bir spekülasyona, olumsuz değerlendirmeye yol açabilecek durumlardan ve kurumumuzun güven ve itibarına zarar verebilecek uygulama ve davranışlardan uzak dururuz. Bununla birlikte sosyal medya aracılığıyla kurumsal yapıyı temsil konusunda, dijital ve sosyal medya prensipleri dokümanını esas alırız.

3. Çıkar Çatışması

Bir çalışmamızın ve/veya aile üyelerinden bir veya birkaçının kişisel çıkarı ile şirket çıkarının birbirini olumlu ya da olumsuz anlamda etkilediği çıkar çatışması durumunda bağlı bulunduğumuz yöneticiyi ve Etik Kural Danışmanı'nı bilgilendirmek hepimizin görevi.

Bu tür durumların önüne geçmek için potansiyel ya da gerçek çıkar çatışmasını kapsayacak ilişkilerden ve durumlardan uzak durmaya özen göstererek daha iyi yarınlara ulaşacağımızı biliyoruz.

4. Diğer Kurallar ve Sorumluluklarımız

Herkes için değer yaratan, sürdürülebilir ve sektöre ilham veren bir iş ahlakına sahibiz. Bu güçlü değerleri korumak ve geleceğe kalıcı bir şekilde aktarmak için üzerimize düşen tüm sorumlulukları layıkıyla yerine getiriyor, güçlü kurum imajımızı her yerde aynı kararlılıkla temsil ediyoruz.

4.1. Siyasi Faaliyetlerimiz: Şirket adını kullanarak siyasi oluşumlara üye olmamaya büyük hassasiyet gösteririz. Bununla birlikte şahsi üyeliklerimizde kurum imajına zarar verebilecek ve mesai saatlerini olumsuz yönde etkileyecek her türlü faaliyetten kaçınılız.

4.2. Kulüp, Dernek ve Kooperatif Üyelikleri: Şirketimiz adına herhangi bir kulüp, dernek ve kooperatife üye olmamaya, şahsi üyeliklerimizde kurum imajına zarar verebilecek ve mesai saatlerini olumsuz yönde etkileyecek her türlü faaliyetten uzak durmaya dikkat ederiz.

4.3. Hediye/Bağış/Borç Kabulü ve Verilmesi:

Hediye ve Bağışların Kabulü: Şirket çalışanları olarak müşterilerimizden, tedarikçi firmalarımızdan, iş ortaklarımızdan ve şirketlerimizin ticari iş ilişkisi içerisinde bulunduğu diğer kişilerden gelen hediyeleri ve avantajları kabul etmeyiz.

Tek seferde değeri 300 TL'yi, toplamda ise yıllık 1500 TL'yi aşan tutarda hediyeleri (iftar yemekleri, spor/konser etkinlikleri, yılbaşı sepetleri vb.), Etik Kural Danışmanı'nın yazılı onayına sunarız.

İş Etiği Kurallarımıza aykırı hediyeleri, "Hediye Kabul Etme/Verme Prensiplerine Uygun Değildir" açıklamasıyla nazik bir üslupla iade ederiz. Hediye veren tarafından iade alınmaması veya hediye iadesinin yürütölen ilişkiyi bozabilmesi ihtimalinin olduğu durumlarda ise bağış ve ödüllendirmede kullanılmak üzere Etik Kural Danışmanı'na iletiriz.

4.4. Kurum Dışı Görev Alma: Mesai saatleri içerisinde ve haricinde, yöneticimizin yazılı izni olmadan ek gelir sağlamak amacıyla başka

bir kurum ya da kurulusta görev almayız. Eğer bu durum yöneticimiz tarafından onaylanırsa, İnsan Kaynakları Departmanı'na ve ilgili şirketin Etik Kural Danışmanı'na bildirim yaparız.

4.5. Kıyafet Yönetmeliği: İşimizin kalitesi kadar görünümümüze de önemser ve kurum kültürünün gerekliliklerini sağlayacak ölçüde giyinmeye özen gösteririz.

4.6 Akrabalık İlişkisi Bulunanların Çalışması: Akrabaların ve birinci dereceden yakınların aynı işyerinde çalışabilmesi ve şirketlerinin taşeronlarında görev alabilmesine ilişkin kuralları, işe alım prosedürlerine uygun olarak takip ederiz.

4.7. İş Sağlığı Güvenliği (İSG) ve Çevre Koruma: Güvenli ve mutlu bir iş ortamı için İSG eğitimlerine gerekli katılımı gösterir ve konuya ilişkin bütün önlemleri almaya dikkat ederiz. İş yerinde gördüğümüz muhtemel tehlikeleri yöneticilerimize yazılı/sözlü olarak veya "Ramak Kala" formlarını doldurarak bildiririz.

4.8. Madde Kullanımı: İşimiz büyük dikkat ve özen gerektirdiğinden, mesai saatlerimiz içerisinde alkol vb. uyuşturucu maddeleri asla kullanmayız. Şirket etkinliklerinde ise, iş yeri ortamının gerektirdiği şekilde ve sorumlulukla davranmamız gerektiğini unutmayız.

II) MEVZUATA UYUM

Çalışanlar olarak uluslararası normlar ve ulusal mevzuat hükümleriyle uyum içerisinde çalışır, gerekli durumlarda yetkili mercilerle iş birliği yaparız. Şirketimize karşı sorumluluklarımızı yerine getirirken veya günlük işlerimizi yaparken yasal olmayan hiç bir faaliyette yer almazız.

III) YÖNETİCİLERİN SORUMLULUKLARI

Enerjisa Üretim yöneticileri olarak, “İş Etiği Kurallarımız” çerçevesinde:

- Etik kuralları destekleyen kurum kültürünü destekleriz.
- Rekabet Hukuku ve KVKK’ya uygun davranırız.
- Etik kurallara uyum açısından çalışanlarımıza örnek oluruz.
- Etik kurallara ilişkin eğitici ve bilgilendirici faaliyetler gerçekleştirir. şikâyetler olması halinde çalışanlarımıza yol gösteririz.
- Sahibi bulunduğumuz süreçleri etik kurallara uygun olarak geliştiririz.
- İş sağlığı ve güvenliği ile çevreye ve doğaya duyarlı politikalar izler, çalışanlarımızın bu kurallara uygun çalışmasını sağlarız.
- Çalışanlar arasında cinsiyet, din, dil, etnik köken ve politik nedenlerle ayrımcılık yapılmasına izin vermeyiz.

IV) ŞİRKET HİSSE SENETLERİNİN ALIM-SATIMI (INSIDER TRADING)

Çalışanlarımızdan, şirket hisse senetlerinin alım satımları konusunda yasal düzenlemelere uymalarını ve çıkar çatışması yaratabilecek durumlardan uzak durmalarını bekleriz. Bu doğrultuda çalışanlarımızın uygulaması gereken ilkelerimizi aşağıdaki gibi belirleriz.

Uygulama Esasları:

- Kamuya açıklanmamış bilgileri bilebilecek durumda olanların bu bilgileri kullanarak kendilerine ve/veya üçüncü kişilere menfaat sağlaması (insider trading) uygun değildir.
- İçeriden bilgi ticareti yapabilecek kişiler; halka açık şirketin yönetim kurulu başkanı ve üyeleri, yöneticileri, denetçileri, görevleri sırasında bilgi sahibi olabilecek durumda olanlar ve bunlara temasları nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak bilgi sahibi olabilecek kişilerdir.
- Bu kişiler şirketlere ait hisse senetlerini ancak kamuya açıklanmış bilgileri kullanarak ve yatırım amacıyla alıp satabilirler.
- Bu kişiler dışındaki şirket çalışanları, kamuya açıklanmış bilgileri kullanarak şirket hisse senetlerini süre kısıtlaması olmaksızın serbestçe alıp satabilir.
- Yukarıda yer alan uygulamalar, çalışanların eş ve çocukları için de geçerlidir.
- Saydıklarımız dışındaki tüm konularda, SAHOL politika/prosedürleri ve Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) kararları esas alınır.

V) İŞYERİNDE TACİZ (MOBBING)

Çalışanlar olarak, iş yerinde taciz kapsamına giren her türlü eylemi, kendimize ve/veya çalışma arkadaşlarımıza yapılması fark etmeksizin Etik Kural Danışmanı'na bildiririz. Şirket içerisinde cinsiyet ayrımcılığı, cinsel taciz ve din, dil, etnik köken, cinsiyet ayırımına asla tolerans göstermeyiz. Bu tür eylemlerde karşılaştığımızda, hemen bir üst seviye yönetici ve Etik Kural Danışmanı ile paylaşırız.

VI) ETİK KURAL DANIŞMANLARININ SORUMLULUKLARI

Danışmanlarımız, şirket içi ve dışı tüm iş etiği ihlal bildirimleriyle ilgili Enerjisa Üretim Etik İnceleme Prosedürü'nde belirlenmiş süreçlere uygun olarak aksiyon almakla yükümlüdürler.

Danışmanları:

- Süreçlerde gördüğü iş etiği kuralı ihlaline açık aksaklıkları iş sahiplerine bildirir ve alınan aksiyonları takip eder
- Kendisine ulaşan iş etiği ihlal bildirimleriyle ilgili İç Denetim Direktörlüğü tarafından yapılacak etik inceleme çalışmalarına tam destek verir.
- Şirket içerisindeki iş etiği eğitim faaliyetlerinin ve uygulamalarının etkinliğini takip eder.

VII) İŞ ETİĞİ UYUMSUZLUKLARININ BİLDİRİMİ VE ÇÖZÜMÜ

- Enerjisa Üretim bünyesindeki tüm çalışanlar ve diğer paydaşlar etik uygunsuzluk bildirimlerini Enerjisa Üretim ENETİK, Sabancı Holding ve E.ON Etik Bildirim Hatları aracılığıyla yapabilirler. Bildirimlere erişim yalnızca İç Denetim Direktörlüğü'nün yetkisindedir ve tüm kanalların güvenlik, gizlilik ve yönetiminden İç Denetim Direktörü sorumludur.
- İç Denetim Direktörü, bildirimlerin etik incelemeye konu edilip edilmeyeceğine karar verir. Değerlendirme aşamasında gerekli gördüğü durumlarda CEO ve İnsan Kaynakları Genel Müdür Yardımcısı'nın görüşüne başvurabilir.
- Etik İnceleme'ye konu edilen bildirimler Etik İnceleme Prosedürü ve Kapsam Dışı Çalışan İşyeri Davranış Değerlendirme Kurulu Prosedürü'ne uygun olarak incelenir, karara bağlanır ve çözümlenir.

VIII) ÇALIŞANLARIN SORUMLULUKLARI

Biz işini seven ve sorumluluklarını bilen Enerjisa Üretim çalışanları olarak:

- Her koşulda mevzuata uygun hareket ederiz.
- İş akışını ve uygulamaları düzenleyen prosedür, politika dokümanları ve iş yeri uygulamalarına uygun davranırız.
- Herhangi bir iş etiği ihlali gördüğümüzde veya şüphe duyduğumuzda konuyu Etik Danışmanı'na bildiririz.
- Etik incelemelerde İç Denetim Bölümü çalışanları ve Etik Danışmanı ile uyum ve iş birliği içerisinde çalışıyoruz.

IX) DİĞER SORUMLULUKLAR

- Enerjisa Üretim Yönetim Kurulu, Etik Kuralların uygulanmasına izin veren iş ortamının sağlamasından sorumludur.
- Enerjisa Üretim Yönetim Kurulu, ilgili İnsan Kaynakları ile İç Denetim Direktörlüğü; iş etiği ihlali bildirimlerinin gizliliğini garanti ederek, bildirimleri sonrasında çalışanları muhtemel tacizlerden korumak ve iş güvenliğini sağlamakla yükümlüdürler.
- İlgili İnsan Kaynakları birimleri, söz konusu kurallara ilişkin farkındalığın sağlanması için çalışanlarımıza gerekli eğitimleri verir; çalışanlarımızın ilk işe girişte ve devamında yılda bir kez olmak üzere kuralları okuduğuna ve uyacağına ilişkin taahhütlerini bildiren yazılı beyan alır.
- Danışmanı, bu beyanlara ilişkin analizleri yaparak sonuçları üst yönetime raporlamakla yükümlüdür.

REKABET HUKUKU KILAVUZU (EK-1)

İÇİNDEKİLER

1. REKABET HUKUKU UYUM POLİTİKASI	26
2. KANUNUN KAPSAMI VE AMACI	27
3. REKABETİ SINIRLAYICI ANLAŞMA VE UYUMLU EYLEMLER	28
I. Genel Kural	28
II. Anlaşmalar	28
III. Uyumlu Eylemler	29
IV. Rekabete Duyarlı Bilgilerin Paylaşımı	30
4. ELEKTRİK SEKTÖRÜNDE YASAL AYRIŞTIRMA VE HAKİM DURUMUN KÖTÜYE KULLANILMASI	31
I. Yasal Ayrıştırma	31
II. Hakim Durumun Kötüye Kullanılması	32
5. BİRLEŞME VE DEVRALMALAR	33
6. YERİNDE İNCELEME	33
7. YAPILACAKLAR/YAPILMAYACAKLAR	34

1. REKABET HUKUKU UYUM POLİTİKASI

Sahip olduğumuz güçlü itibarı, hepimizin gösterdiği sorumlu ve etik yaklaşımın bugünlere taşınmış bulunuyoruz. Değerlerimizin ve bu değerlerin bizlere sunduğu ortak paylaşımların geleceğe taşınması, yine göstereceğimiz hassasiyet ve dikkatle mümkün.

Hissedarlarımız Sabancı Holding'den aldığımız miras ve E.ON ile birlikte sahip olduğumuz etik değerler gereğince, kanunlara ve yürürlükte bulunan tüm hukuki düzenlemelere tam anlamıyla uygun hareket etmeyi temel politika olarak benimsiyoruz. Bu anlamda Şirketimizin öncelikli ilkelerinden biri olan rekabete tam uyum sağlanması konusunda 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve tüm düzenlemeler ışığında ilerliyoruz.

Hepimizin ortak sorumluluğu olan şirket itibarının korunması adına rakiplerimizle ve tedarikçilerimizle olan ilişkilerde, özellikle elektriğin perakende satışı işi ile ilgili şirketlerle iletişim ve etkileşimlerde ekonomik temeller ve pratik uygulamalar da dikkate alarak rekabet hukuku kurallarına birebir uyum gösteriyoruz.

Rekabet hukuku ihlalleri neticesinde şirketlerin yüklü para cezaları veya tazminat talepleriyle karşı karşıya kaldığının, çalışanlara da bireysel idari para cezaları uygulanabildiğinin bilincinde olarak olası rekabet ihlallerinin, itibarımız ve marka değerimiz üzerinde ciddi zararları olacağının bilinciyle hareket ediyoruz.

Rekabete aykırı sonuçların ve yaptırımların önlenmesi ancak çalışanlarımızın üstlerine düşen görevi yerine getirmeleriyle mümkün. Bu sebeple tüm çalışanlarımızın, Şirketimizin kurum kültürünü ve itibarını daim kılmak için gerekli olan bu "Kılavuz"u okumaları,

belirlenen kurallara uymaları ve tavsiyeleri dikkate almaları büyük önem taşıyor. Bu doğrultuda bütün çalışanlardan rekabet kurallarını en iyi şekilde öğrenmelerini, özümsemelerini ve bu kurallarla tam uyum içinde hareket etmelerini bekliyoruz.

Çalışanlar olarak önem verdiğimiz rekabet kuralları kapsamında uymamız ve dikkat etmemiz gereken bu hususları ilerleyen sayfalarda görebilirsiniz.

2. KANUNUN KAPSAMI VE AMACI

Kanun, temel olarak aşağıdaki konuları kapsar;

- Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün¹ aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar.
- Piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları.
- Rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışlar.
- Rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler.

Kanunun amacı, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları, piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak.

¹ Teşebbüs, piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütünlük teşkil eden birimleri ifade ediyor ve kanun açısından, faaliyeti yürütenin hukuki niteliği önem taşımıyor. Enerjisa Üretim bir ortak girişim olduğu için rekabet hukuku anlamında Sabancı Grubu şirketi olarak kabul edilemiyor.

3. REKABETİ SINIRLAYICI ANLAŞMA VE UYUMLU EYLEMLER

I. Genel Kural

Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüslerarası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri, hukuka aykırı ve yasaktır.

II. Anlaşmalar

Bir anlaşmanın kanun kapsamında bir anlaşma olarak değerlendirilmesi ve Kanun'daki yaptırımlara tabi olması için:

- Medeni Kanun ve Borçlar Kanunu hükümlerine göre geçerli bir anlaşma olması aranmaz.
- Şekil şartı yoktur.
- İmzalanmış olması gerekli değildir.
- Anlaşma ile bağlı olduğunu kabul etmek yeterlidir.
- Uygulanmış olması gerekli değildir, amaç yeterlidir.
- Her iki tarafın menfaatine olması gerekli değildir.
- Kasten veya ihmal sonucu olabilir.

Üretim zincirinin farklı seviyesindeki (örneğin üreticilerle dağıtım şirketleri, dağıtım şirketleriyle tedarik şirketleri arasında gerçekleştirilen) anlaşmalar dikey anlaşma, rakipler arasındaki anlaşmalar ise yatay anlaşma olarak nitelendirilir.

Rakip konumdaki teşebbüslerin aşağıda sayılan yatay ihlalleri, Kanun'a aykırı ve yasaktır:

- Fiyat tespiti (fiyat artırmak, sabitlemek, asgari fiyat belirlemek, indirimleri kaldırmak, indirim oranlarını, kâr marjını belirlemek vb.)
- İhalelere danışıklı teklif verilmesi (ihalelerin paylaşımı, ihalenin bojkot edilmesi, ihaleye verilecek tekliflerin belirlenmesi vb.)
- Pazar, bölge, müşteri paylaşımı
- Üretim ve satış miktarının tespiti
- Rakip şirketlerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, piyasa dışına çıkartılması, yeni girişlerin engellenmesi

Dikey ilişkideki teşebbüslerin aşağıda sayılan dikey ihlalleri Kanun'a aykırı ve yasaktır:

- Tedarikçinin, perakende satıcının satış fiyatını belirlemesi
- Tedarikçinin satış yapabileceği coğrafi bölgenin sınırlandırılması
- Uzun süreli münhasırlık anlaşmalarıyla tüketicinin aynı tedarikçiye bağlanması

III. Uyumlu Eylemler

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişikliklerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin; rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde bulduklarına karine teşkil eder ve bu durumdaki teşebbüslerin uyumlu eylem içerisinde olmadıklarını kanıtlamaları gerekir. Teşebbüsler uyumlu eylem içerisinde olmadıklarını ancak rasyonel ve ekonomik gerekçeleri ortaya koyarak kanıtlayabilir.

Aşağıdaki hallerde teşebbüslerin uyumlu eylem içerisinde olduğu kabul edilebilir:

- Belli bir pazarda rakiplerin aynı anda benzer fiyat artışına gitmesi
- Müşteri lehine olan bir uygulamanın (örneğin indirim) rakiplerce aynı anda sonlandırılması
- Rakiplerin rekabet etmeleri gereken bir alanda rekabet etmemeleri ve bunun rasyonel bir açıklamasının olmaması (örneğin belli bir alıcıya her rakibin aynı fiyatı vermesi, rekabet etmeye yanaşmaması gibi)

IV. Rekabete Duyarlı Bilgilerin Paylaşımı

Pazardaki rekabeti doğrudan etkileyen ve pazardaki belirsizliği ortadan kaldıran stratejik bilgilerin rakipler arasında değişimi, iş birlikçi sonuçlara neden olması ve pazarda simetri yaratması nedeniyle rekabet ihlali olarak nitelendirilir. Rekabet Kurulu, salt rakiplerarası rekabete duyarlı bilgi değişimini dahi ihlal olarak kabul eder. Ayrıca tarafların üzerinde uzlaştıkları kurallara uyup uymadıklarının takibi sağlanarak, kartelin işleyişini kolaylaştıran bilgi değişimleri de kartelin bir parçası olarak değerlendirilir.

Aşağıdaki bilgiler rekabete duyarlı bilgi olarak kabul edilir:

- Uygulanması düşünülen ücretler, promosyonlar, fiyatlar, satış stratejileri, stok rakamları
- Girilmesi düşünülen ihaleler, ihalelerde verilecek teklifler
- Maliyetler, kâr
- Şirket için ticari sır teşkil eden ve onu rekabetçi kılan her şey

Teşebbüs birliği ya da sektör toplantılarında:

- Toplantı öncesinde gündemi mutlaka inceleyin.
- Toplantı tutanaklarını her zaman inceleyin.
- Tüm gündem, tutanak ve belgelerini saklayın.
- Rakibinizin rekabet hukuku açısından hassasiyet taşıyan konuları açması durumunda itiraz ederek toplantıyı terk edin.
- Toplantıyı terk etmeden önce itirazınızın toplantı tutanağına yazılmasını sağlayın ve toplantı tutanağından bir kopya alın.
- Toplantıda bir tutanak bulunmadığı durumlarda itiraz edilen hususlar toplantının terk edilmesinden hemen sonra yazılı olarak diğer rakip katılımcılara bildirin. Söz konusu bildirim hazırlanmadan önce mutlaka Hukuk Departmanı'na danışın.

4. ELEKTRİK SEKTÖRÜNDE YASAL AYRIŞTIRMA VE HAKİM DURUMUN KÖTÜYE KULLANILMASI

I. Yasal Ayrıştırma

Dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin hukuki ayrıştırılması kapsamında;

- Serbest tüketici niteliği haiz tüketicilerin, tedarikçilerini seçme ve değiştirme hakkına kavuşması önemlidir.
- Serbest tüketici geçişlerinin sağlanması açısından dağıtım şirketlerinin ayrımcılık yapmamasının ve hakim durumlarını kötüye kullanarak bağlı buldukları grubun perakende pazarındaki rakiplerini dışlamamasının garanti altına alınması gerekir.
- Tüketicilerin, elektriğin dağıtım ve satışının birbirinden farklı ve bağımsız faaliyetler olduğu ve bu faaliyetlerin farklı şirketlerce yürütülmekte olduğu konusunda bilinçlendirilmesi ve bilgilendirilmesi gerekir.

II. Hakim Durumun Kötüye Kullanılması

Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkalarıyla yapacağı anlaşmalar ya da uyumlu eylemlerle kötüye kullanması yasaktır.

Herhangi bir teşebbüsün hakim durumda olması değil ancak hâkim durumun kötüye kullanılması yasak ve kanuna aykırıdır.

Hakim durumdaki bir teşebbüs:

- Rakiplerin faaliyetlerinin zorlaştırılması yoluyla,
- Rakipleri piyasa dışına itici davranış ve politikalarla,
- Eşit konumdaki alıcılarına ayrımcı koşullar uygulamak suretiyle,
- Belirli bir piyasadaki hâkim durumun yarattığı avantajla başka bir piyasadaki rekabeti bozmaya yönelik eylemlerle,
- Aşırı ya da yıkıcı olarak nitelendirilebilecek fiyatlama politikalarıyla,
- Tüketicinin zararına olarak üretim, pazarlama ya da teknik gelişmenin kısıtlanmasıyla hâkim durumunu kötüye kullanabilir ve hâkim durumdaki bir teşebbüsün bu tür fiilleri kanun kapsamında yasaktır.

Bu nedenle elektrik sektöründe:

- Dağıtım şirketinin görevli tedarik şirketi lehine ayrımcı davranışları,
- Serbest tüketicilerin tedarikçi değişim sürecinin zorlaştırılması ve geçiş maliyetlerinin artırılmasına yönelik uygulamaları, hakim durumun kötüye kullanılması olarak nitelendirilebilir.

5. BİRLEŞME VE DEVRALMALAR

Hakim durum yaratan ya da pazarda hakim durumda olan bir şirketin bu konumunu güçlendiren ve rekabeti önemli ölçüde kısıtlayan türden birleşmeler ve devralmalar yasaktır. Bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak;

- Ülkenin bütünü yahut bir kısmında, herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri,
- Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere devralması hukuka aykırı ve yasaktır.

6. YERİNDE İNCELEME

Rekabet Kurulu, re'sen veya kendisine yapılan başvurular üzerine harekete geçip gerekli gördüğü hallerde teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. İncelemeler, Rekabet Kurulu'nun yetkilendirdiği görevli uzmanlar tarafından yapılır. Böyle bir durumda görevli uzmanlar, şirketin tüm binalarında, araçlarında ve diğer alanlarında inceleme yapmaya, tüm dokümanları talep etmeye, belge, e-posta, kitap ve evrakı incelemeye ve bunlardan kopya almaya, çalışanlara olaylar ve dokümanlar hakkında sorular sormaya yetkilidir.

7. YAPILACAKLAR VE YAPILMAYACAKLAR

YAPILMASI GEREKENLER:

- Müşterilere sağlanan hizmetlerin hüküm ve şartları, rakiplerden bağımsız şekilde (rakiplerle iletişime geçilmeksizin) belirlenmeli.
- Rekabet etmemek için makul ticari sebepler bulunmadıkça uygun müşteriler için her zaman rekabet edilmeli.
- Akdedilen sözleşmelerle getirilen rekabet etmemeyükümlülüklerinin beş yılı aşmamasına ve münhasırlık içeren sözleşmelerin her halükarda imzalanmadan önce hukuk departmanı tarafından incelenmesine dikkat edilmeli.
- Rakiplerle bir araya gelinecek toplantılar öncesinde mutlaka gündem talep edilmeli ve gündem, toplantı öncesinde detaylı olarak incelenmeli.
- Toplantı sırasında rekabete aykırı olduğunu düşündüğünüz konular konuşulmaya başlandığında toplantı derhal terk edilmeli ve bu husus tutanağa geçirilerek tutanağın bir kopyası alınmalı.
- Toplantılar kapsamında rakiplerle iletişim, gündem maddelerinin görüşülmesi.
- Sınırlı olmalı ve bunun dışında her türlü resmi veya gayri resmi görüşmeden sakınılmalı.
- Enerji sektöründe faaliyet gösteren rakip teşebbüslerle yapılan alım-satım ilişkisi içeren sözleşmeler uyarınca kurulan iletişimlerin yalnızca bu ilişki kapsamında kalması sağlanmalı.
- Dağıtım şirketi çalışanı, görevli tedarik şirketi personeline yapılması gereken faaliyetlerde yasal olarak izin verilen sınırlar dahilinde (çağrı merkezi hizmetleri vb.) çalıştırılmalı.
- Şirketler lisanssız elektrik üretimine ilişkin teknik kapasiteleri kendilerine ya da kendilerine bağlı şirketlere tahsis etmemeli ve diğer yatırımcıların lisanssız elektrik üretim başvurularını da aynı kapsamda

değerlendirmeli.

- Dağıtım şirketleri tüm perakendecilere eşit mesafede durmalı ve görevli tedarik şirketi lehine ayrımcı davranışlardan kaçınmalı.
- Dağıtım şirketinde bulunan serbest tüketici bilgileri tüm tedarikçilerle, görevli tedarik şirketiyle paylaşıldığı sürat ve kapsamda paylaşılmalı.
- Tüketici geçiş talepleri, görevli tedarik şirketi ve diğer tedarik şirketleri bakımından ayırım yapılmaksızın değerlendirilmeli.

Yerinde inceleme sırasında:

- Uzmanlara kiminle görüşmek istedikleri ve ziyaret amaçlarının ne olduğu sorulmalı ve hemen hukuk departmanı ile irtibata geçilmeli.
- Uzmanlardan meslek kimlik belgelerini ve yerinde incelemeyi yürütmeleri için gereken izin belgelerini (yetki belgesi) göstermeleri rica edilmeli ve bunların bir kopyası alınmalı.
- Uzmanlara her zaman eşlik edildiğinden emin olunmalı ve iş birliği yükümlülüğü olduğu unutulmamalı.
- Uzmanlar tarafından el konulan veya kopyası alınan bütün elektronik doküman ve belgelerin bir kopyası alınmalı.
- Hak ve yükümlülükler konusunda emin olunmayan hallerde Hukuk Departmanı'ndan yardım istenmeli.
- Görevli uzmanların şirketin tüm binalarında, araçlarında ve diğer alanlarında inceleme yapmaya, tüm dokümanları talep etmeye, belge, e-posta, kitap ve evrakı incelemeye ve bunlardan kopya almaya, çalışanlara olaylar ve dokümanlar hakkında sorular sormaya yetkili olduğu unutulmamalı.
- Yerinde incelemenin sonunda Rekabet Kurumu uzmanları tarafından hazırlanan tutanak dikkatlice incelenmeli.

YAPILMAMASI GEREKENLER:

- Rakiplerle rekabeti sınırlayıcı herhangi bir anlaşma yapılmamalı; ihale, müşteri, bölge paylaşımına yol açacak görüşmelere ve bilgi alışverişlerine dahil olunmamalı.
- Rakiplerle fiyat veya teklif ettiğiniz indirimler gibi fiyat unsurları başta olmak üzere rekabete hassas herhangi bir unsura ilişkin bilgi alışverişi yapılmamalı.
- Farklı bölgelerde faaliyet gösteren dağıtım şirketleri aralarında anlaşarak, kendileriyle aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alan görevli tedarik şirketlerinin birbirlerinin bölgelerinde satış ve pazarlama faaliyetleri gerçekleştirmesini engellememeli.
- Rakiplere ait rekabete hassas bilgilerin konuşulduğu bir görüşmede veya bir toplantıda aktif olarak tartışmaya katılım sağlanmasa dahi bulunulmamalı.
- Dağıtım şirketleri, birbirlerinin bölgelerinde faaliyet gösteren kendi tedarik şirketlerine avantaj sağlanmasına yönelik anlaşmalar yapmamalı.
- Tüketicilere, görevli tedarik şirketiyle sözleşme yapılmaması halinde usulsüz elektrik kullanımı nedeniyle elektriklerin kesileceği mesajı verilmemeli.
- Dağıtım ve görevli tedarik şirketleri, faaliyetlerini, ayrıştırma prensiplerine aykırı olarak koordineli bir şekilde yürütmemeli.
- Görevli tedarikçi şirket personeline yapılması gereken pazarlama ve sözleşme yapma gibi işlerde dağıtım şirketi çalışanları çalıştırılmamalı.
- Dağıtım şirketi, görevli tedarik şirketine rakip perakende şirketlerinin mevcut müşterileriyle yaptığı sözleşme bilgilerini sağlamamalı.
- Serbest tüketici limitini geçen tüketiciler otomatik ve/veya toplu olarak görevli tedarik şirketi portföyüne aktarılmamalı.

- Mekanik sayaçların elektronik sayaçlarla değişimi konusunda görevli tedarik şirketinin portföyüne geçen tüketicilere öncelik verilmemeli.
- Dağıtım hizmetlerinin sunulmasında diğer tedarik şirketlerinin müşterileri aleyhine uygulamalarda bulunulmamalı.
- Tedarikçi değişim talepleri haksız gerekçelerle reddedilmemeli.
- Tüketicilerin görevli tedarik şirketiyle sözleşme imzalamaya ikna edilmesi için bu tüketicilere dağıtım şirketi tarafından ek bazı hizmetlerin sağlanacağı yönünde taahhütler verilmemeli.
- Dağıtım şirketi, görevli tedarik şirketi lehine maliyet avantajı sağlamamalı.
- Tedarikçi değişim talepleri, tüketicinin henüz tahakkuk etmemiş borçları ileri sürülerek reddedilmemeli.
- Görevli tedarik şirketi portföyüne otomatik ve toplu olarak geçirilmiş tüketicilerin tedarikçi değişim talepleri, mevcut sözleşmesi olduğu gerekçesiyle reddedilmemeli.

Yerinde inceleme sırasında;

- Düşmanca tavır sergilemeyin veya incelemeyi engellemeyin/zorlaştırmayın.
- Herhangi bir dokümanı yok etmek, bilgisayardan bir dosya silmek, evrakı saklamak veya üçüncü kişileri incelemeler hakkında uyararak gibi durumunuzu tehlikeye atacak hiçbir uygunsuz harekette bulunmayın.
- Bilgi veya belge vermeyi reddetmenin hukuka uygun olduğu yönünde açık bir hukuki görüş olmadan, bilgi ve belge vermeyi reddetmeyin.
- Uzmanları, kendilerine eşlik edecek biri olmaksızın yalnız bırakmayın.
- Tüm konuşulanların tam ve doğru olarak tutanağa geçirildiğinden emin olmadan tutanağı imzalamayın.

Enerjisa Üretim olarak, köklü kültürümüz üzerine inşa ettiğimiz ve bizleri ortak paydada buluşturacak olan **Enerjisa Üretim İş Etiği Kurallarımızı (ENETİK)** uygulamaya geçirdik.

En etkili biçimde yönetmeye hazır olduğumuz Etik İnceleme Prosedürü'nü QDMS'de yayımladık.

ENETİK'e aykırı olduğunu düşündüğünüz herhangi bir durumla karşılaşmanız halinde Enerjisa Üretim **ENETİK Hattı'na <http://enetik.enerjisauretim.com/EnEtik>'de** bulunan etik bildirim formu aracılığıyla ya da doğrudan **enetik_uretim@enerjisauretim.com** adresine elektronik posta göndererek bildirimde bulunabilirsiniz..

180 200 220 240 260 280 300
120 140 160 180 200 220 240 260 280 300
S MS M NE N
SE SW E NE N
E NE N

ENERJİSA ÜRETİM